

رفته بود پول بیاورد...

نسرین هزاره مقدم

روزهای متوالی سر میدان می‌نشیند و انتظار می‌کشد. چشم‌ها را به خیابان‌های چهار طرف میدان تا انتها خیره می‌کند و منتظر است که کارفرمایی با یک ساختمان نیمه‌کاره از راه برسد و او را برای نصف روز هم شده، سر کار ببرد اما دریغ که هر چه می‌نشیند و بانگرانی بسیار انتظار می‌کشد، باز هم کار نیست.

نه فقط امروز و دیروز که در بیشتر روزهای هفته و ماه، هر قدر هم انتظار بکشی، کار نیست، وقتی با خودش حساب می‌کند، می‌بیند در یک ماه گذشته ۱۰ روز هم سر کار نبوده و درآمدش نصف چیزی هم نیست که برای زندگی لازم دارد، پس مجبور است که بلند شود و راه بیفتد. مجبور است که به دنبال نان هر جا که باشد سفر کند. وقتی در شهر و دیارت کار نباشد، وقتی چشم‌های گرسنه خانواده مدام به تو دوخته شده، مجبوری گیوه‌ها را وریکشی و جاده‌ها را زیر پایگذاری. آمار مشخص و دقیقی از مهاجرت کارگران ساختمانی استان‌های غربی کشور به عراق و به طور مشخص کردستان عراق در دست نیست. این کارگران عموماً با ویزای تفریحی سه

ماهه به عراق می‌روند لذا به نظر اداره کار کردستان عراق، غیرقانونی مشغول به کار می‌شوند پس قوانین کار و حداقل دستمزد و ایمنی، شامل حال این کارگران مجبور و مستاصل نمی‌شود. کار این کارگران از آن نوعی است که در ادبیات اقتصادی جهان به آن Cash می‌گویند یعنی آخر هر روز یا آخر هر هفته مقداری پول نقد کف دستت می‌گذارند و دیگر هیچ قانون و حمایتی وجود ندارد!

بر اساس آخرین آمارها، حدود ۳۵ هزار کارگر ایرانی مهاجر در عراق کار می‌کنند. بیشتر اینها از استان‌های غربی و به طور مشخص از شهر میروان به عراق مهاجرت می‌کنند. «میکائیل صدیقی» رئیس انجمن صنفی کارگران ساختمانی میروان و استان کردستان، بیکاری بیش از ۵۰ درصدی کارگران ساختمانی در استان کردستان را دلیل این مهاجرت انبوه می‌داند و می‌گوید: وقتی کار نیست نمی‌توان از کارگر خواست در خانه بماند و گرسنگی بکشد! بعد از بحران کرونا بیشتر کارگران ساختمانی میروان و استان کردستان دچار بیکاری‌های مقطعی یا دائمی شده‌اند. حتی اگر کار باشد فقط برای ۱۰ یا ۱۵ ماه است به نوبت.

روزگار حدود ۳۵ هزار کارگر ایرانی مهاجر در عراق به سختی طی می‌شود؛ کار نقدی و روزمزدی بدون هیچ مدل قرارداد کار، زندگی در اتاق‌های کوچک کارگری بدون امکانات اولیه زندگی و احتمال بروز خطر مرگ که هر ثانیه بیخ گوش این کارگران نفس می‌کشد. کارگری که از اساس در لیست مسئولیتی در قبال او بر گردن نمی‌گردد، اگر بر اثر حادثه کار دچار نقص عضو یا حتی مرگ شود، ریالی خسارت یا غرامت به خانواده‌اش پرداخت نمی‌شود.

«حمد» کارگر میروانی که سالی چند بار برای کار به کردستان عراق می‌رود، زندگی در سلیمانیه و کردستان عراق را بسیار در آفر توصیف می‌کند و می‌گوید: «چاهای ندارم، دستمزد در عراق ۵ تا ۷ برابر ایران است و هزینه‌های زندگی از نصف هم کمتر است. بیشتر درآمدم پس‌انداز می‌کنم و برای خانواده‌ام می‌فرستم. اگر ایران بمانم و برای کار به عراق بروم حتی اجاره‌خانه رانمی‌توانم بپردازم.»

وقتی چاره‌ای جز قمار جان نداری

عدم شمول کارگران در حداقل دستمزد و قرارداد کار، یک مصیبت اساسی است اما عدم رعایت اصول ایمنی و در خطر بودن جان کارگران

مهاجر، یک معضل بسیار اساسی تر است. صدیقی می‌گوید کارگران مهاجر ایرانی در عراق از حقوق یک کارگر مهاجر رسمی برخوردار نیستند. قرار بود توافق‌نامه‌ای با سندیکای کارگری کردستان و اداره کار آنجا به امضا برسانیم و حقوق کارگران را به کرسی بنشانیم اما کرونا مانع شد. متأسفانه همچنان کارگران بدون بهرهمندی از حقوق حداقلی به کردستان می‌روند، کار می‌کنند و جان خود را در معرض خطر هر روز قرار می‌دهند.

نرخ آمار حوادث کار در کردستان عراق بالاست و کارفرمایان عموماً به خود زحمت نمی‌دهند کوچکترین و ساده‌ترین ابزار ایمنی کار مثل یک کلاه ایمنی را در اختیار کارگران مهاجر

ایرانی قرار دهند. نتیجه کار کردن این شرایط، نرخ بالای حوادث کار برای کارگران ایرانی مهاجر است؛ کارگرانی که دست‌پا می‌دهند یا جان خود را برای نسان عراقی قمار می‌کنند.

نمونه اخیر، دو کارگر از یک خانواده از روستای ژور میروان است که جان خود را به دلیل سقوط از ارتفاع از دست دادند. این دو کارگر در اولین روزهای مرداد ماه، در شهر توله از توابع استان حلبچه واقع در اقلیم کردستان، هنگام کار در یک مجتمع ساختمانی، بر اثر سقوط از ارتفاع داربست و بر خوردن با زمین جان باختند. یکی از این دو فقط ۱۷ سال از خد عمر گرفته بود. بعد از هزار مصیبت و نگهداری جنازه‌ها در بیمارستانی در عراق، این جنازه‌ها جمعه هشتم مرداد از طریق مرز رسمی با شام وارد میروان شده و در شهر کانی دینار به خاک سپرده شدند.

این سرنوشت درناک، فقط منحصر به دو کارگر به نام خانوادگی «داک» نیست. چون این کارگران مهاجر در کردستان عراق غیر رسمی محسوب می‌شوند هیچ نهادی مراقب جان و سلامتی آنها نیست و خیلی راحت می‌توانند طعمه حادثه شوند و البته آمار دقیقی از حوادث کار منجر به فوت یا نقص عضو در کردستان عراق هم وجود ندارد.

از احمد می‌پرسم «بسیار اخبار در دناک باز هم به عراق می‌روی و آیا باز هم می‌توانی برگردی؟» او می‌گوید هیچ چاره‌ای ندارم. چه کسی اجاره‌خانه یا خرج زندگی من را می‌دهد؟ در میروان نهایتاً ۱۵ روز ماه کارگیری آورم که درآمدش به حدی کم است که حتی اندازه اجاره‌خانه نیست.

او حکایت‌های بسیاری از بر است، از کارگرانی که سر پا و سر حال به عراق رفته‌اند و با یک دست یا یک پا برگشته‌اند و از کارگرانی که جان خود را برای یک لقمه نان قمار کرده‌اند. او می‌گوید: ما کارگران ساختمانی بیکار در استان‌های غربی دور، بیشتر نداریم یا بریوم کولبری یا به عراق مهاجرت کنیم و هر دورا هیز خطرناک است، هم سخت و هم خطرناک.

صدیقی هم می‌گوید: تا وقتی

خواسته کارگران ساختمانی، اصلاح قانون بیمه و افزایش سقف زمانی پرداخت حق بیمه به ۹ ماه است. آنها می‌گویند بیمه حداقلی ما را بعد از سه ماه نبرداختن قطع نکنید اما تا امروز صدایشان به جایی نرسیده است

وضعیت اشتغال در بخش ساختمان بهبود نیابد، کارگران از روی ناچاری به هر سختی که باشد تن به مهاجرت می‌دهند. اما کاش بتوانیم به این مهاجرت و کار در عراق وجهه قانونی بدهیم تا لااقل این کارگران، مشمول حداقل‌های قانون شوند.

بسترها را برای مهاجرت نکردن مهیا کنید

باید بسترها و زیرساخت‌ها برای ماندن کارگران ساختمانی در خانه و زندگی کم‌دغدغه آنها فراهم شود. تلاشی برای ایجاد این بسترها صورت نمی‌گیرد که هیچ، سازمان تامین اجتماعی و مجلس نیز هیچ اهمیتی برای حل مشکلات کارگران بخش ساختمان ندارند. خواسته کارگران، اصلاح قانون بیمه و افزایش سقف زمانی پرداخت حق بیمه به ۹ ماه است. این کارگران می‌گویند بیمه حداقلی ما را بعد از سه ماه نبرداختن قطع نکنید اما تا امروز صدای رنجوران به جایی نرسیده است.

کار خطرناک روی داربست یا در تونل‌های مخوف ساختمانی بدون قوانین حداقلی، حمایت و ایمنی، سخت‌ترین و پرخطرترین کار ممکن است. جنازه «داک» با نود و پنج سالگی به ایران بازگشت و کارفرمای عراقی قرار نیست برای این مرگ‌گدازی بی‌توجهی، ریالی غرامت بپردازد. این سرنوشت در دناک ممکن است در انتظار بسیاری از کارگران ایرانی در کردستان عراق باشد. «داک» رفت اما برنگشت. روز جمعه انگار بالای آسمانی بر سر یک خانواده روستایی میروان نازل شد. تشییع جنازه‌ای همراه با حرمان و ناکامی؛ «رفته بود پول بیاورد حالا جنازه‌اش برگشت.»

بیمارستان هدایت هم اشاره شد تا ظرفیت‌های آن هم مورد توجه قرار گیرد. در همین حال به موضوع سطح بندی حوزه درمان پرداختیم. تأکید شد که سازمان باید به این مقوله بیشتر توجه کند تا در آینده برای ساخت و سازهای کوچک در حوزه درمان، منابع را مدیریت کنیم و بودجه درمان را در خدمت سطح بندی قرار دهیم.

دبیر کانون انجمن‌های صنفی:

کارگران مشاغل پرخطر در اولویت دریافت واکسن کرونا قرار بگیرند

دبیر کانون انجمن‌های صنفی کارگران با اشاره به اینکه کارگران باید بر اساس نوع مشاغل خود در اولویت دریافت واکسن کرونا باشند، گفت: برخی از کارگران مانند منشی‌های خصوصی، کارگران واحدهای خدماتی و نیروهای فعال در داروخانه‌ها حتماً باید در اولویت باشند. هادی اوبی در گفت‌وگو با خبرگزاری تسنیم گفت: اینکه سیستم واکسیناسیون کشور بر اساس شرط سنی است، مشکلاتی دارد. در حال حاضر کارگرانی که در معرض خطر هستند و اکسیناسیون کشور بر اساس شرط سنی کرونا کمترین اثر را دارند، واکسینه شده‌اند. وی ادامه داد: منشی‌های خصوصی، کارگران مشغول در واحدهای خدماتی و تولیدی، کارگران دست‌فروش و کارگران فعال در داروخانه‌ها؛ جمله افرادی هستند که در معرض خطر هستند و در شیوع زنجیره کرونا نقش دارند. دبیر کانون انجمن‌های صنفی کارگران با اشاره به اینکه کارگران باید بر اساس مشاغل پرخطر در اولویت دریافت واکسن کرونا باشند، گفت: به طور مثال منشی‌های مطب‌ها در معرض خطر بسیار زیاد هستند چرا که اولین قدم مراجعه بیماران در شرایطی که بیمارستان‌ها شلوغ هستند، مطب‌ها است. مطب‌ها؛ جمله مکان‌هایی هستند که امکان انتشار ویروس کرونا در آن زیاد است اما مشاهده می‌کنیم که منشی‌های مطب‌ها به‌رغم اینکه کمترین حمایت‌های اجتماعی مانند بیمه تأمین اجتماعی و قرارداد کار محروم هستند، در لیست واکسیناسیون کادر درمان هم قرار نگرفته‌اند و با خطر دسته و پنجه نرم می‌کنند. اوبی با بیان اینکه تقاضای ما این است که یکی از نمایندگان کارگران در سناد تصمیم‌گیری سیاست‌های کنترل کرونا باشد تا بتوانند دغدغه‌های این قشر را بازگو کنند، گفت: با توجه به اینکه کارگران در معرض خطر بسیاری هستند.

یادداشت

طرح صیانت و تیشه به ریشه کسب و کارهای اینترنتی

علیرضا حدیدی، یک کارشناس حوزه کار

در دنیای امروز اگر کسی بخواهد در فضای کسب و کار نگاه بلندمدت داشته باشد و سود بلندمدت خود را ببیند، باید به سمت اعتمادسازی برود که بخشی از این اعتمادسازی در حوزه مالی و بخش دیگر خدمات پس از فروش است. لذا در بسیاری از فروش‌های آنلاین و خریدهای اینترنتی، افراد تا یک هفته امکان مرجوع کردن کالا را دارند و این الگوی شکرکت‌های موفق توزیع کالا و خدمات در کشورهای توسعه یافته است.

مهم‌ترین بحث در خصوص کسب و کارهای اینترنتی، فضایی است که در آن شکل می‌گیرند و اگر بخواهیم در بازار فضای مجازی که یک فضای کاملاً رقابتی است حضور پیدا کنیم باید دو اصل کیفیت و قیمت را مدنظر قرار بدهیم. فضای رقابتی به معنای واقعی کلمه فضایی است که در آن خریدار قیمت را با کیفیتی که اعلام می‌شود، ملاحظه می‌کند و بر اساس آن سفارش کالای می‌دهد و در صورتی که کالای خریداری شده مغایرت داشت می‌تواند کالا را مرجوع کند بدون آنکه هزینه‌ای کرده باشد.

وقتی وارد فضای اینترنتی می‌شویم ناگهان به فضایی دسترسی پیدا می‌کنیم که از مرزهای جغرافیایی هم ممکن است فراتر باشد. این فضا در عین رقابتی بودن، فاه مصرف‌کننده را هم افزایش می‌دهد و سطح رفاه با دو شاخص کیفیت و قیمت کالا بالا می‌رود. تنوع قیمت و کاهش وقت و زمان صرف‌نظر از کیفیت و قیمت از دیگر مزیت‌های کسب و کارهای اینترنتی است. دید مصرف‌کننده است. تولیدکننده هم به نوعی از این بازار استفاده می‌کند و هزینه‌های توزیع را به حداقل می‌رساند. لذا ما امروز وارد عرصه جدیدی از کسب و کار شده‌ایم که این عرصه هزینه‌های تولیدکننده و مصرف‌کننده را کاهش می‌دهد.

حال با توجه به اینکه امروز این فضا به شکل معناداری در حال گسترش است باید بستر فضای کسب و کار را به شکل معناداری فراهم کنیم تا باز یگران این حوزه بتوانند به راحتی وارد شوند و از این بستر استفاده کنند. علاوه بر این باید بتوانیم به این بستر نظم و انضباط بدهیم و آن را قانونمند کنیم. البته کسب و کارهای اینترنتی ضوابط و قانونمندی‌های خودش را دارد. اگر کالایی خریداری شود اما این کالا اورجینال و اصل نباشد خریدار می‌تواند سازمان تعزیرات را در جریان امر قرار دهد.

معتقدم همان‌طور که بانک مرکزی از کسی که تأسیس بانک را به او می‌دهد به دلیل آنکه سپرده‌های مردم را در اختیار دارد ذخیره احتیاطی می‌گیرد تا در مواقع ضروری بتواند از این محل خسارت‌های احتمالی را جبران کند، دستگاه‌های حکومتی و حاکمیتی هم باید تضمین‌های لازم را در خصوص کسب و کارهای اینترنتی بگیرند تا هیچ‌یک از باز یگران عرصه فضای مجازی دچار ضرر و زیان نشوند.

در کشورهای دیگر بحث مالیات و بیمه مشاغل اینترنتی ساماندهی شده و ما می‌توانیم در بحث بیمه از این ظرفیت استفاده کنیم. سازمان تامین اجتماعی با یک سری مشاغل سر و کار دارد که نمی‌تواند آنها را رهگیری کند در صورتی که باید از محل درآمد خود حق بیمه پرداخت کنند. این رابطه هم به سود صاحبان مشاغل اینترنتی است که بیمه می‌شوند و هم تامین اجتماعی که منابع درآمدی خود را افزایش می‌دهد.

لذا طرح محدودیت اینترنتی که به نام حمایت از کاربران مطرح شده در نقطه مقابل جریان کار آفرینی کسب و کارهای اینترنتی می‌دانم. هر چند که این طرح، زائیده مجلس است و متعلق به دولت نیست ولی انتظار داریم با توجه به آنکه این حوزه قابلیت گسترش دارد و بسیاری از مشکلات اقتصادی و اجتماعی ما را برطرف می‌کند، رئیس‌جمهور آینده با فراهم کردن بسترهای لازم برای توسعه این کسب و کارها و تحقق اهداف اشتغال میلیونی، از صاحبان مشاغل اینترنتی حمایت کند.

فرماندار شوش:

حقوق معوق کارگران نیشکر هفت تپه به زودی پرداخت می‌شود

فرماندار شوش با اشاره به اعتراضات کارگران نیشکر هفت تپه گفت: قرار است کارفرما حقوق معوق کارگران نیشکر هفت تپه را به زودی به آنها پرداخت کند. عدنان غزی در گفت‌وگو با ایسنا اظهار کرد: پیگیری‌های لازم جهت پرداخت حقوق معوق کارگران نیشکر هفت تپه، پیش و پس از اعتراضات این کارگران انجام شده است.

فرماندار شوش گفت: بر اساس این پیگیری‌ها مقرر شده تا کارفرما حقوق معوق کارگران نیشکر هفت تپه را به زودی به آنها پرداخت کند و پیگیری‌ها تا زمان پرداخت ادامه خواهد داشت.

غزی بیان کرد: کارگران نیشکر هفت تپه سه ماه است که حقوق نگرفته‌اند و باید این مطالبات پرداخت شود. وی ادامه داد: این کارگران در روزهای گذشته در شهرستان شوش تجمعی داشته و نسبت به عدم پرداخت مطالباتشان اعتراض کرده‌اند. این کارگران پیش از این نیز در خود کارخانه اعتراضاتی به پرداخت نشدن مطالباتشان داشته‌اند.

